

**DONEM LA VOLTA AL CONTE!**

TEMPORALITZACIÓ: 4 SESSIONS DE CLASSE

**ACTIVITATS D'APRENENTATGE****1 Explica'm un conte**

**Objectiu:** descobrir les nostres pròpies actituds davant els conflictes. Afavorir el diàleg i l'escolta com a eines per resoldre'ls.

**Descripció:** una de les millors maneres d'avaluar les nostres actituds i respostes als conflictes és a través de l'anàlisi dels contes clàssics. Proposarem al grup treballar sobre un conte popular conegut per tothom, el de la Caputxeta Vermella. Com a punt de partida, un nen o nena explicarà el conte tal i com el coneixem. A continuació comentarem el que ha passat d'acord amb algunes de les preguntes que plantegem a continuació.

**Orientacions:** podem incloure preguntes com les següents: Qui és el bo del conte? I el dolent? Trobeu aquesta divisió en altres àmbits de la nostra vida? Potser a través del que veieu a la televisió? Per què creieu que els diferents personatges actuaven d'aquesta manera? Què creieu que ens explicaria el llop si li preguntéssim per la seva versió del que havia passat? Seríeu capaços de tornar a explicar el conte des del punt de vista del llop? Com resol el llenyataire el conflicte? Us sembla una bona opció? De quina altra manera ho podria haver resolt? A continuació demanarem al grup que s'inventi un final diferent per a la història.

**2 Imatge de l'enemic: el plat d'arròs**

**Objectiu:** intentar desmuntar la imatge de l'enemic i aprendre que la cooperació pot ser la millor opció per aconseguir solucions satisfactòries per a totes les parts.

**Descripció:** descriurem una situació extrema on tenim un únic plat gegant d'arròs (podem simular-lo amb boles de paper). Situarem el grup al voltant del plat i a l'altre extrem de l'aula col·locarem una cullera també gegant, de dos o tres metres. A la de tres donem instruccions perquè vagin a buscar la cullera i comencin a menjar.

**Orientacions:** el grup s'adonarà de seguida que per poder fer arribar el menjar a la boca necessita cooperar. Hauran de servir-se l'arròs els uns als altres. Podem orientar l'avaluació mitjançant preguntes com les següents: Com us heu sentit? Què ha passat al començament? Com veieu la resta de companys i companyes quan competíeu pel menjar i per tenir la cullera? En algun moment els heu identificat amb els vostres enemics? Per què? Us recorda alguna situació de la vida fora del centre? Heu aconseguit menjar tots? Sentiu que en el dia a dia del centre ens trobem en situacions similars? Volem demostrar que la millor estratègia individual pot ser la pitjor estratègia col·lectiva i que sovint no tenim motius per veure aquell amb qui competim pels nostres objectius com un enemic; a la llarga pot resultar més eficaç cooperar-hi per aconseguir una solució satisfactòria per a tots. Una de les millors maneres de trencar la imatge de l'enemic és afavorir el coneixement entre els alumnes, allò que els uneix més enllà d'allò que els separa.

**Instruccions complementàries:** al quadern de treball trobareu un dibuix sobre com realitzar la cullera. Podeu fer servir diferents materials, com ara paper de diari unit amb cinta aïllant o un parell de pals d'escombra.

**3 El pes de les armes: la nena i el monstre**

**Objectiu:** reflexionar sobre els conceptes de seguretat i llibertat. Valorar les causes de l'ús de les armes i proposar alternatives no violentes a la resolució dels conflictes.

**Descripció:** a continuació presentem un conte fragmentat. L'educador o educadora ha de llegir cada part aturant-se puntualment per formular les preguntes corresponents després de cada pausa i apuntar les respostes a la pissarra abans de continuar amb la història.

*Fa molt de temps, en un regne sense nom que s'alçava sobre una muntanya frondosa, va aparèixer un monstre de dos caps.*

Per què creus que va aparèixer el monstre?  
Què buscava? Com imagines que va reaccionar el rei d'aquest regne?

*Davant un fet tan estrany, el rei va ordenar matar el monstre i va enviar-hi immediatament totes les seves tropes, armades fins a les dents.*

Per què creieu que va enviar-hi les tropes?  
De què tenia por?  
Us sembla perillós el monstre? No hem dit que escopís foc ni que tingués les urpes esmolades.

Tot i que el monstre mai no va tornar els atacs, ni tots els fusells ni totes les llances del regne van aconseguir allunyar-lo. Aleshores, una nena petita, desobeint els desigs del rei, que havia ordenat als habitants que es tanquessin a les seves cases i es mantinguessin armats, es va acostar al monstre...

Per què creieu que el rei va ordenar als habitants que es tanquessin a casa?  
Hi havia motius, fins en aquell moment, per sentir por?  
Estaven més segurs pel fet d'anar armats? Recordem que el monstre no va respondre mai als atacs.  
Com creieu que va reaccionar la nena?

*I li va preguntar:*

*–Disculpi, senyor monstre, per què ha vingut a molestar el nostre poble?*

*–Molestar? -va respondre sorprès el monstre-. Jo només buscava un lloc elevat perquè els meus dos caps poguessin explicar-me què es veu a un costat i un altre de la vall.*

*–Si és així -va proposar la nena- què li sembla si em puja a un dels seus caps i busquem un lloc per aquí a prop on la gent no se senti amenaçada i vostè pugui contemplar la vall?*

*I així ho van fer.*

Què et sembla la idea de la nena?  
Per què creus que ningú no va intentar abans parlar amb el monstre?  
Creus que sovint ens comportem igual que els habitants d'aquest regne sense nom es van comportar amb el monstre? En quines situacions?

**Orientacions:** un cop finalitzat el conte, podem afegir algunes preguntes més generals com les següents: Com creus que t'hauries sentit en el lloc del monstre? Hi havia motius per atacar-lo? Per què no li van preguntar abans què era el que buscava? Convé cridar l'atenció sobre temes d'actualitat, com la percepció negativa que, sovint, tenim de la gent que ve de "fora" i sobre l'absurd de protegir-nos d'alguna cosa que ens amenaça. Si volem insistir en les pors, podem preguntar obertament, Quines coses ens fan por? Què fem per protegir-nos-en?

**Propostes complementàries:** podem demanar al grup que dibuixi les diferents vinyetes o bé que les representi a través del teatre-imatge: després de llegir cada fragment el grup repartirà els papers i realitzarà una imatge estàtica, a tall d'estàtua.

#### **4 Arribar a l'altre costat**

**Objectiu:** visualitzar les conseqüències de les armes i potenciar la cooperació.

**Descripció:** expliquem al grup que ha estat víctima d'un atac amb armes convencionals. Els dividim en tres subgrups d'acord amb les conseqüències que han patit: uns s'han quedat cecs, altres han perdut un braç i altres una cama (als del primer grups els embnem els ulls, als dels altres dos grups els immobilitzem un braç o una cama subjectant-los-els amb una bena). Situarem els alumnes a un costat de l'aula i col·locarem alguns obstacles entre ells i el costat oposat. A continuació els explicarem que el seu objectiu és aconseguir que tots i totes arribin a l'altre costat en el menor temps possible.

**Orientacions:** podem dividir l'avaluació en dues parts d'acord amb els objectius. En un primer moment els preguntarem com els han afectat les conseqüències de les armes. Com us heu sentit amb la incapacitat? Acte seguit valorarem com s'han organitzat per cooperar els uns amb els altres i així aconseguir l'objectiu comú d'arribar a l'altra banda. És important tenir en compte com resoldrem la dinàmica en cas de tenir algun alumne discapacitat en el grup. Es tracta d'una potencialitat que ens pot ajudar en l'avaluació, però que hem de contemplar abans d'iniciar la proposta.

#### **5 Propostes d'acció: A transformar!**

**Objectiu:** valorar la importància de la conversió de les armes. Fomentar la creativitat.

**Descripció:** la idea és dividir la classe en tres o quatre grups segons el nombre d'alumnes. Cadascun d'ells, com si es tractés d'una fàbrica (d'una cadena de muntatge), agafarà una bola de plastilina i haurà de donar forma a tantes armes com components tingui el grup. Després llegirem la història de Roberto i els demanarem que individualment converteixin la seva arma en un altre objecte. Si es considera oportú, poden tornar-se a formar els grups per realitzar una única figura. En qualsevol cas, convé reservar un espai a l'aula per exposar el resultat final.

**Orientacions:** en un primer moment és important no limitar ni condicionar la imaginació dels alumnes. Més que valorar el resultat final es tracta de valorar el procés i de cridar l'atenció sobre les possibilitats que obre la conversió d'armes (accés a llocs de treball, compensació en forma de terres...).

Us animem a participar en la proposta de comunicació interescolar per Internet d'Intermón Oxfam. A l'adreça <http://www.intermonoxfam.org/conectandomundos> trobaràs la proposta detallada de *Connectant mons* per als cicles 1r i 2n de secundària.

Cada 30 de gener, commemorant la mort de Mahatma Gandhi, se celebra el DENIP, dia escolar de la no-violència i la pau. Us proposem que us uniu, si és que ja no ho heu fet, a les nombroses institucions que porten a terme alguna activitat especial amb motiu d'aquesta data.

2n cicle de primària

# DONEM LA VOLTA AL CONTE



Autor: Carles Vidal

êc̃p escola de  
cultura de pau



Intermón Oxfam

# 1

# EXPLICA'M UN CONTE

**Pensa en el conte de la Caputxeta Vermella i contesta aquestes preguntes:**

1. Qui és el bo del conte?

2. Qui és el dolent?

3. Quin és el problema que enfronta els personatges?

4. Com resol el llenyataire el conflicte?

5. Què creus que ens explicaria el llop sobre el que ha passat?

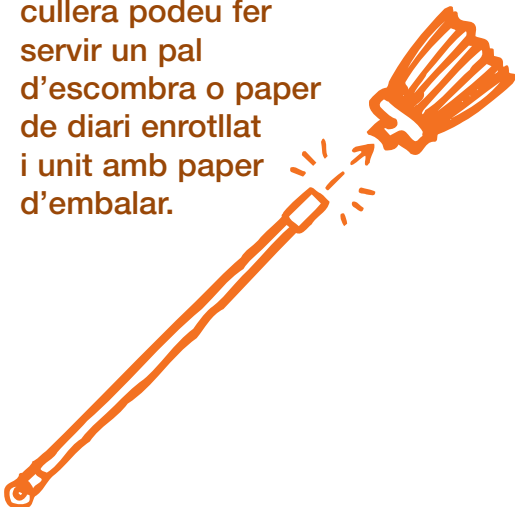
**Inventa't un final diferent per a la història de la Caputxeta Vermella i dibuixa'l.**

Imagina't...

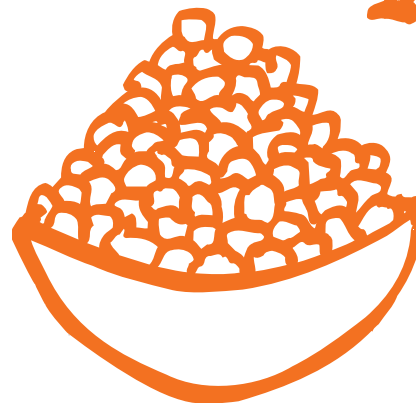
Has desembarcat al costat dels teus companys i companyes en una illa deserta. Després de molts dies sense menjar, trobeu un plat d'arròs gegant del qual segur que us podreu alimentar tot el grup. Esteu asseguts al seu voltant i us comença a fer soroll la panxa. El problema és que només disposeu d'una cullera enorme per ficar-vos l'arròs a la boca.

Preparats, llestos... ja!

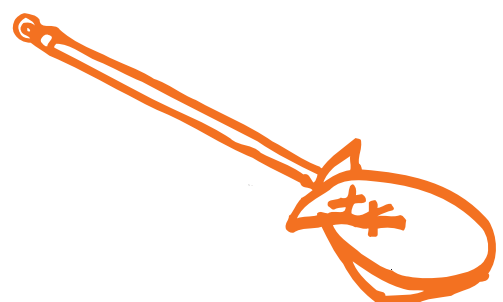
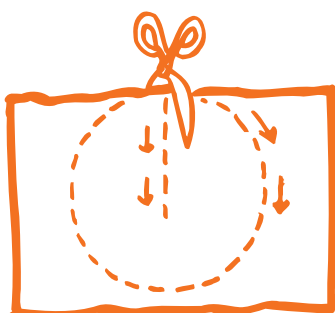
Com a mànec de cullera podeu fer servir un pal d'escombra o paper de diari enrotllat i unit amb paper d'embalar.



Per simular l'arròs utilitzeu boles de paper de diari. Per fer el bol podeu fer servir la plantilla de la base de la cullera.



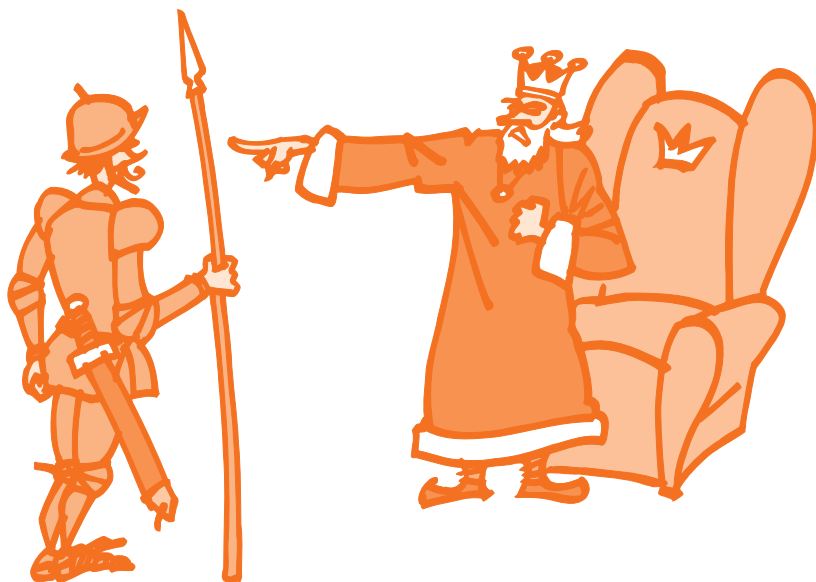
Per a la base de la cullera podeu utilitzar cartró dur i retallar-lo tal i com s'indica a la plantilla.



Fa molt de temps, en un regne sense nom que s'alçava sobre una muntanya frondosa, va aparèixer un monstre de dos caps.

Davant un fet tan estrany, el rei va ordenar matar el monstre i va enviar-hi immediatament totes les seves tropes, armades fins a les dents.

Tot i que el monstre mai no va tornar els atacs, ni tots els fusells ni totes les llances del regne van aconseguir allunyar-lo. Aleshores, una nena petita, desobeint els desigs del rei, que havia ordenat als habitants que es tanquessin a les seves cases i es mantinguessin armats, es va acostar al monstre...



I li va preguntar:

–Disculpi, senyor monstre, per què ha vingut a molestar el nostre poble?

–Molestar? –va respondre sorprès el monstre–. Jo només buscava un lloc elevat perquè els meus dos caps poguessin explicar-me què es veu a un costat i un altre de la vall.

–Si és així –va proposar la nena– què li sembla si em puja a un dels seus caps i busquem un lloc per aquí a prop on la gent no se senti amenaçada i vostè pugui contemplar la vall?

I així ho van fer.



**S**

# A TRANSFORMAR!

Hola, em dic  
Roberto i visc a Moçambic.

Durant molt de temps el meu país va estar en guerra. Quan per fi la guerra es va acabar, la gent desconfiava, així que la majoria de persones es van guardar una arma a casa per defensar-se. A casa meva també ho vam fer, perquè així ens sentíem més segurs.

Aleshores es va posar en marxa el pla d'intercanvi d'armes. Els meus pares s'ho van rumiar molt, perquè tenien por que tornés a esclatar la guerra. Finalment van decidir canviar l'arma que tenien amagada per pics, aixades i uns quants paquets de llavors.

Ara tenim un hort que ens dóna moltes coses per menjar i el que ens sobra ho podem vendre al mercat.



## PARTICIPA-HI!



conectando\_mundos

### DENIP

Dia Escolar per a la No-Violència i la Pau